

Alpinizm

Alpinizm ma dwa albo trzy znaczenia, szersze i węższe.

1A. W sensie najbardziej dosłownym alpinizm to każda wspinaczka górska uprawiana w Alpach.

1B. W sensie potocznym alpinizm to każda wspinaczka górska (inaczej wspinaczka wysokogórska) uprawiana w górach wysokich (o rzeźbie alpejskiej), ale nie tylko w samych Alpach.

2. Natomiast według polskich ustawodawców alpinizm jest jeszcze szerszą dziedziną sportu, obejmującą w zasadzie każdy rodzaj wspinaczki wymagający pewnego przygotowania specjalistycznego (i na ogół specjalistycznego ekwipunku):

- wspinaczkę sportową,
- wspinaczkę wysokogórską,
- alpinizm jaskiniowy
- narciarstwo wysokogórskie.

W kilku językach występują odpowiedniki określeń „chodzący po górach”, „chodzenie po górach” (niemieckie *Bergsteiger*, czeskie i słowackie *horolezec*, *horolezectvo/~ctví*) lub zbliżone angielskie *mountaineer* czy hiszpańskie *montañismo*. Również szerokie znaczeniowo, choć związane z konkretnym masywem Tatr jest polskie taternik i taternictwo, które nosiło kiedyś w naszym języku charakter bardziej uniwersalny, ale zostało w owym najszerszym znaczeniu zdominowane przez słowo alpinizm. Dziś określenie alpinizm i alpinista^[1] jest powszechnie zrozumiałe w świecie (w krajach anglosaskich jest jednak silniej związane z Alpami, więc poprawne tłumaczenie polskich słów *alpinizm*, *alpinista* na angielski w przypadku owego szerszego kontekstu powinno być na ogół *mountaineering*, *mountaineer*, a dopiero w szczególnym kontekście na *alpinism*, *alpinist*).

Ze względu na to, że Alpy obfitują w niemal każdy rodzaj formacji skalnych i lodowych, oraz na to, że większość technik wspinaczkowych została zapoczątkowana w Alpach, termin **alpinizm** w języku polskim rozszerzył swe znaczenie na wszystkie rodzaje wspinaczki górskiej, niezależnie od tego jak i gdzie się ją uprawia – i choć po II wojnie światowej rywalizował w tym ogólniejszym znaczeniu z terminem *taternictwo*, to tę rywalizację wygrał. Natomiast inne terminy urobione od konkretnych łańcuchów górskich, takie jak andyнизм, himalaizm, a nawet pireneizm, dotyczą wspinaczki ograniczonej geograficznie do konkretnych rejonów.

Stąd np. nazwa organizacji, zrzeszającej większość klubów wysokogórskich (czyli klubów wspinaczkowych) w Polsce, brzmi Polski Związek Alpinizmu.

Powszechnie uznaje się, iż inicjatorem alpinizmu w sensie dosłownym (1A), rozumianego jako poznawanie i zdobywanie Alp metodami wspinaczkowymi, był w II połowie XVIII wieku szwajcarski przyrodnik z Genewy Horacy–Benedykt de Saussure.

Alpy widziane z Aiguille du Midi (3842 m) – masyw Mont Blanc

Alpiniści schodzący z Aiguille du Midi

Zobacz też

- [wspinaczka skalna](#)
- [wspinaczka lodowa](#)
- [styl alpejski](#)
- [speleologia](#)

Przypisy

1. *pod redakcją Macieja Popki: *Alpinizm*. Warszawa: Wydawnictwo Sport I Turystyka, 1974.

Bibliografia

- [Craig Luebben](#): *Wspinaczka w skale*. tłumaczenie: Tomasz Kliś. Łódź: "Galaktyka", 2006. ISBN 83-89896-51-6.
- [Allen Fyffe](#), [Iain Peter](#): *Podręcznik wspinaczki*. Łódź: "Galaktyka", 2003. ISBN 83-87914-09-6.

Źródło: „<https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Alpinizm&oldid=54169088>”

Tę stronę ostatnio edytowano **12 sie 2018, 08:56**. Tekst udostępniany na [licencji Creative Commons: uznanie autorstwa](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl), na tych samych warunkach (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl>), z możliwością obowiązywania dodatkowych ograniczeń. Zobacz szczegółowe informacje o [warunkach korzystania](http://foundation.wikimedia.org/wiki/Warunki_korzystania) (http://foundation.wikimedia.org/wiki/Warunki_korzystania).